

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

44. An qui tenetur in aliqua Ecclesia celebrare, vt vulgo dicitur, Con la sola presenza, possit aliud stipendium pro illa Missa accipere, & alteri applicare? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. res. 16. p. 24.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

2. Sed his non obstantibus, nouissimè negatiua sententiam tenet Gauantus in *comm. ad rubr. Missalis rom. 1. p. 3. tit. 1. n. 5.* vbi ita ait. Qui tenetur alicubi celebrare absque applicatione Sacrificij ad diuinum cultum tantum. ita debet ibi celebrare, vt nullo modo accipiat stipendium ab alio, vt illi applicet Sacrificium sibi liberum, quod expresse vetuit sacra Concilij Tridentini Congregatio in Declarationibus Decreti de celeb. Miss. sub Urbano VIII. emanati. Ita Gauant. Verba verò sacre Cōgregationis hæc sunt. Ad quartum respondetur, Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare, ratione Beneficij, seu Capellæ, legati, aut salarij, si elemosynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa vtrique obligationi satisfacere. In quibus verbis sacra Congregatio absolutè, & sine vlla distinctione videtur prohibere Sacerdotibus, ne pro vna Missa duplicatū stipendium accipiant; vnde corruecet etiam opinio posita supra in resol. 14. Ratio horum omnium esse potest, quia stipendium non datur pro Sacrificio ipso, & fructu spirituali: nam hoc esset simonia, sed exhibetur pro labore extrinseco, quod est pretio aestimabile. Vnde Episcopus, his omnibus consideratis, statuit quantitatem iusti stipendij. Ergo vna Missa non meretur, nisi vnicui stipendium iuxta Episcopi taxationem, nisi occurrerent aliæ circumstantiæ, quas supponimus non accidere in casu nostro.

Quæ hic est supra Ref. 38. & in alijs eius annot. primæ.

RESOL. XLIV.

An, qui tenetur in aliqua Ecclesia celebrare, vt vulgò dicitur: Con la sola presenza, possit aliud stipendium pro illa Missa accipere, & alteri applicare? Ex p. 4. tit. 4. & Misc. Ref. 16.

§. 1. **P**RO affirmatiua & negatiua sententia in part. 1. tract. 14. resol. 80. adduxi aliquos Doctores, & pro affirmatiua sententia etiam post decreta Sanctiss. D.N. Urbani VIII. stat Bartholomæus à S. Faustino in tract. de Iubileo lib. 1. g. 81. vbi sic ait. Quando Sacerdoti datur stipendium non pro applicatione sacrificij, sed pro cultu Dei, vel commoditate populi, potest tuta conscientia aliud stipendium accipere pro applicatione sacrificij. Hinc constatres qui faciunt in Oratorio celebrare diebus festiuis, vel ob commoditatem ipsorum, vt Missam audiant, aut ob commoditatē vicinæ gentis absque alia expressione, non intelligantur sacrificij applicationem velle. Ita ille, & nouissimè in terminis dictorum decretorum Urbani VIII. hanc etiam opinionem tenet Ludouicus à Cruce in expositione Bullæ Cruciatæ, disp. 3. dub. 19. n. 2. 1. vbi sic ait. Nec dictis obest declaratio sacre Congregationis sub anno 1626. dum ait, Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficij, capellæ, legati, aut salarij, si elemosynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa vtrique oneri satisfacere. Respondetur enim intelligi dum Sacerdotes prædicti celebrare tenentur pro peculiari alicuius intentione. Hæc ille. Et tandem hanc sententiam non obstante decreto Urbani VIII. nouissimè doceretiam Homobonus de Bonis in consult. cas. conscient. vol. 2. part. 5. respons. 63. Vnde corrui argumentum quod Gauantus pro sua adducebat sententia, nempe Cardinales Concilij sic determinasse, nam eorum responsio non intelligitur in casu nostro, quando Sacerdos non habet obligationem peculiarem applicandi valorem pro alicuius intentione: vide etiam Fraxinellum in editione nouissima de Sacerd. obligat. ad dicendam Missam, sect. 4. concl. 6. §. 8. num. 1.

Quæ hic est Ref. antecedens & in duabus Ref. seq. & supra in Ref. 17. §. vlt. & in Ref. 39. §. Adde. & in Ref. 41. cursum in §. Nota hic.

2. Verùm his non obstantibus sententiam negatiua & nouissimè tueret & docet doctus Augullinus Barbofa in tract. de officio Parochi, cap. 11. num. 1. & pro hac sententia adducit aliam decisionem sacre Congregationis diuersam ab illa, quam attulit Gauantus editam die 1. Septemb. 1629. Vnde immerito Turrianus in select. part. 2. disp. 31. dub. 16. asseruit hanc sententiam nullam habere probabilitatem, & procedere ex ignorantia; sed iste author, vt alibi didicimus, rigidè, se gerit in censurandis aliorum opinionibus, vt docti viri eiusdemmet Societatis fatentur.

RESOL. XLV.

An quando solum constat Capellanum teneri quotidianè celebrare in tali Ecclesia, vel Altari, tenetur applicare valorem Missæ pro Fundatore Capellanæ? Ex p. 4. tit. 6. & Misc. 1. Ref. 13.

§. 1. **H**Æc dubitatio habet locum præsertim in antiquis Capellanis, quæ quibus conditiõibus seu oneribus fundatæ fuerint ignoratur, sed solum certum esse potest ex antiquo vsu, & sacris obligationibus in tali Altari tot Missas in anno, seu hebdomada, vel die celebrandas. Et quidem in tali casu negatiua sententiam circa questionem propositam tenet Philibertus Marchinus de Sacramentis Ordinis tract. 2. part. 2. cap. 27. n. 5. & seq. Vnde etiam non esse Sacerdotem onerandum applicatione Sacrificij, nisi manifestè constet de tali obligatione, & consequenter posse alteri fructum Missæ applicare, & nouum stipendium accipere. Et ratio est; quia in leg. quidquid adstringenda ff. de verb. oblig. hæc verba habentur. Quicquid adstringenda obligationis causa dictum est, id, nisi palam verbis exprimitur, omisum est intelligendum est, aut certè secundum promissorem interpretatur, quia stipulatori liberum fuit verba late conpre. Sic ibi. Hinc ortum fuit illud axioma. Proposium mente retentum nihil operatur. Ergo si fundator non se declarauit per verba importantia Missæ fructum, nulla oritur in Capellano obligatio ad illius applicationem, & sibi fundator debet imputare, si mentem suam non aperuit: imò in dubio præsumendum est, si voluisset, vtrique declarasset. Secundo, lex quilibet et si iusta, non ligat subditum, nisi sit ei sufficienter promulgata & intimata, seu nisi habeat claram legis notitiam: sed onus applicandi sacrificium est quasi lex priuata, & contractus quidam onerosus, qui expressa contrahentium voluntate perficitur. Ergo Sacerdos non est onerandus onere applicationis sacrificij, nisi habeat claram de illo notitiam. Tertio in dubio melior est conditio possidentis suam libertatem. Ita Marchinus.

2. Sed contrariam sententiam docet Bonacina de Sacramentis disp. 4. quest. vlt. punct. 7. §. 2. n. 1. Gauantus in Rub. Missalis part. 3. tit. 1. n. 5. Homobonus in Exam. Eccles. part. 1. tract. 4. cap. 13. quest. 121. in fine. Quibus adde nouissimè Ghilinum in summarijs. Missæ celebratio, num. 23. vbi sic ait. Quando nullo modo constat de fundatione Capellanæ, cum nulla reperitur scriptura, sed solum constat ipsum Capellanum teneri quotidie celebrare in tali Ecclesia, vel in tali altari, tenetur obtinens Capellaniam Missæ valorem applicare pro fundatore Capellanæ. Ratio est, quia fundator censetur sibi voluisse conferre omni meliori modo, applicando sibi Missæ valorem, cum agatur de salute anime, de qua præsumendum est vnumquemque curam habere, & etiam quia Capellanæ regulariter loquendo solent institui eum onere applicandi Missæ sacrificij pro fundatore.